

Prof. zw. dr hab. Jadwiga Złotorzycka (1926-2002)
(wspomnienie pośmiertne)



Profesor Jadwiga Złotorzycka nie doczekała kolejnych urodzin przypadających 14 października, mimo zapewnień nie wzięła udziału w Konferencji poświęconej jubileuszowi 40-lecia powstania Zakładu Parazytologii Ogólnej, która odbyła się 18 października. A przecież parazytologia na Uniwersytecie Wrocławskim przez wiele lat związana była z Jej osobą. Pani Profesor zmarła nagle 2 października 2002 roku. Do ostatniego dnia cieszyła się dobrym zdrowiem i snuła plany wydawnicze.

Jadwiga Złotorzycka urodziła się w Warszawie w roku 1926. Dzieciństwo spędziła we Lwowie gdzie w 1939 roku ukończyła szkołę powszechną. W czasie wojny kształciła się prywatnie i od 16 roku życia pracowała w In-

stytucie Tyfusu Plamistego u prof. Rudolfa Weigla w charakterze preparatorki. W roku 1945 zdała maturę i przeniósła się z rodziną do Wrocławia, gdzie rozpoczęła studia biologiczne na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego.

Już jako studentka podjęła pracę w Muzeum Zoologicznym Instytutu Zoologicznego UWr przy porządkowaniu poniemieckich zbiorów entomologicznych. Po skończeniu studiów, w 1950 roku została zatrudniona w Muzeum Zoologicznym, gdzie pod kierunkiem prof. Janiny Janiszewskiej w 1960 roku obroniła pracę doktorską zatytułowaną *Mallophaga from birds associated with the water environment in Poland*. W 1962 roku w Instytucie Zoologicznym utworzono nową jednostkę – Zakład Parazytologii Ogólnej, gdzie wrocławscy parazytologowie znaleźli zatrudnienie. Jadwiga Złotorzycka po habilitacji (1970) na podstawie rozprawy *Studien über Quadriceps s. l. (Mallophaga, Quadraceptinae)* i po przejściu prof. J. Janiszewskiej na emeryturę, objęła w roku 1972 kierownictwo Zakładu. Funkcję tę pełniła nieprzerwanie do roku 1996. W roku 1974 przeniósła się wraz z Zakładem Parazytologii Ogólnej do nowo utworzonego Instytutu Mikrobiologii.

W Uniwersytecie Wrocławskim prof. J. Złotorzycka przeszła wszystkie szczeble kariery naukowej od młodszego asystenta do profesora zwyczajnego.

Prace badawcze prof. Jadwigi Złotorzyckiej dotyczą przede wszystkim faunistyki i systematyki wszołów (*Mallophaga*) pasożytujących na ptakach. Pani profesor

była niekwestionowanym specjalistą tej grupy pasożytów. Na podstawie materiałów własnych i muzealnych, także pochodzących z wymiany, dokonała rewizji systematycznych. Ukazywały się one jako prace indywidualne bądź we współpracy z prof. W. Eichlerem, który był wybitnym znawcą tych pasożytów.

Jadwiga Złotorzycka jest także autorką sześciu zeszytów tomu XV *Kluczy do oznaczania owadów Polski* poświęconych wszolom, również autorką książki o taksonomii i biologii wszolów i wszy ze zwierząt udomowionych. Cenną pozycją jest dzieło pt. *Wszoly (Mallophaga)* – część ogólna i dwa tomy części szczegółowych poświęconych poszczególnym rodzinom tych pasożytów. Pierwszy, poświęcony był rodzinom *Goniodidae* i *Phloptoridae*, drugi (2001) – *Rallicocolidae* i *Pseudonirmidae*. Kolejny tom był w przygotowaniu. Pod redakcją profesor Złotorzyckiej w roku 1998 ukazał się *Słownik Parazytologiczny*.

Ogółem Jadwiga Złotorzycka jest autorką lub współautorką ponad 70 rozpraw, 9 monografii, 2 skryptów i wielu artykułów. Jej działalność naukowa jest znana i ceniona w świecie wśród parazytologów i entomologów. Dorobek naukowy cechuje sumienność, dokładność i rzetelność.

Kilka prac naukowych profesor Złotorzyckiej zostało wyróżnionych nagrodami Ministra Nauki. Za zasługi naukowe i pedagogiczne została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Medalem Edukacji Narodowej.

Sprawowała opiekę nad licznymi pracami licencjackimi i magisterskimi, oraz była promotorem 5 prac doktorskich. Pod jej opieką zostały wykonane dwie prace habilitacyjne (Elżbiety Lonc i Anny Okulewicz). Recenzowała kilkanaście rozpraw doktorskich i habilitacyjnych oraz kilka wniosków o tytuły profesorskie.

Od 1958 roku Jadwiga Złotorzycka była członkiem Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego, w latach 1987-1992 pełniła funkcję przewodniczącej Wrocławskiego Oddziału PTP. Brała udział w pracach Komisji Rewizyjnej PTP (1976-1984) oraz była wieloletnim członkiem Komitetu Parazytologii PAN i członkiem rad redakcyjnych *Acta Parasitologica Polonica* i *Angewandte Parasitologie*. Przez dziesięć lat (1988-1998) pełniła funkcję redaktora naczelnego *Wiadomości Parazytologicznych*.

Pani profesor była osobą bardzo pracowitą, nadzwyczaj skromną i ogromnie życzliwą. Pozostanie w naszej pamięci jako człowiek o ogromnych zasługach dla polskiej nauki i wielkiej kulturze osobistej.

Anna Okulewicz

W grudniu 1997 roku na uroczystym posiedzeniu naukowym Oddziału Wrocławskiego PTP z okazji przejścia prof. J. Złotorzyckiej na emeryturę, prof. Elżbieta Lonc przedstawiła sylwetkę jubilatki oraz Jej wkład w naukę, życie uczelni i PTP. Referat został opublikowany w *Wiadomości Parazytologicznych* T.44 (1) 1998.